

INDSKRIFTER PAA KISTEPLADER FRA ST. PETRI KIRKE.

Ved *Albert Fabritius*.

I April 1937 foretages efter St. Petri Kirkeforstanderskabs Beslutning en Ryddeliggørelse af en af de store Hvælvinger under Kirken, hvor der derefter senere skal indrettes Urnehal.

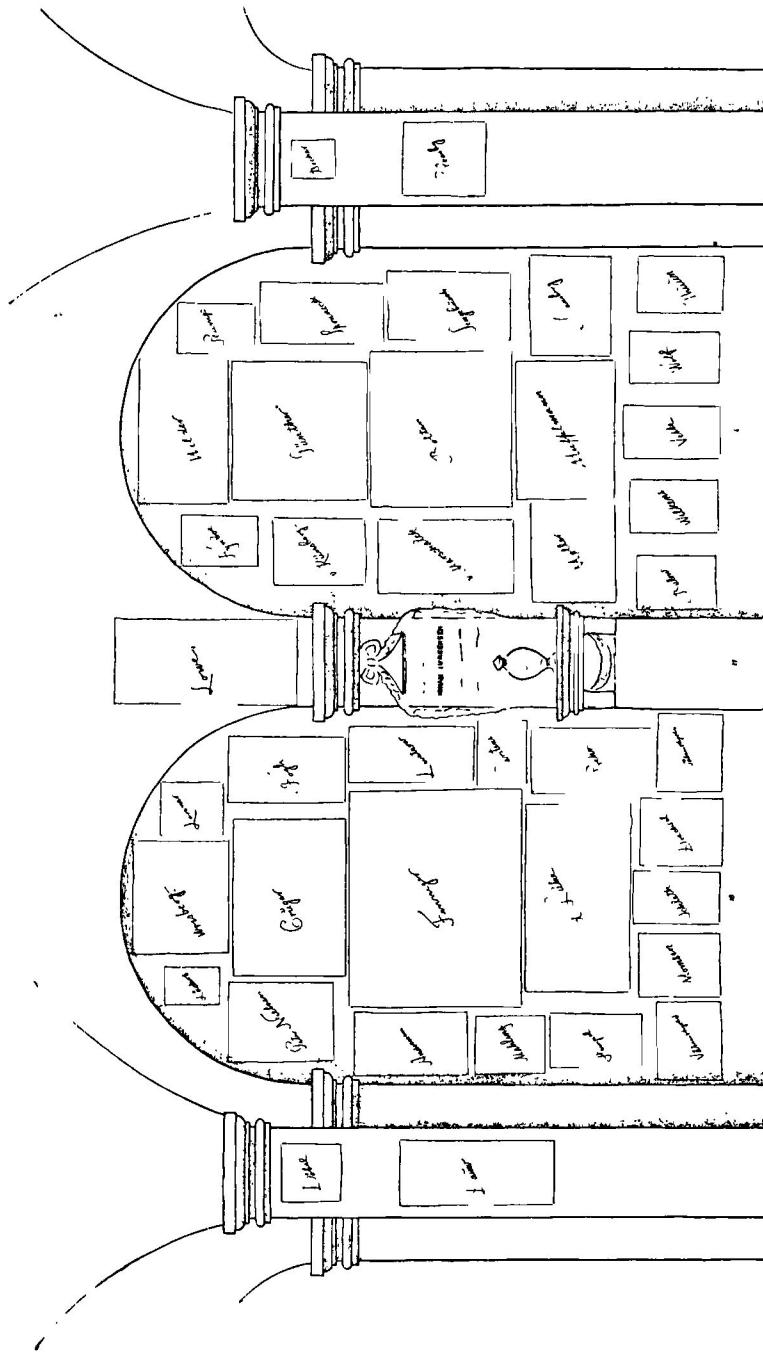
Hvælvingen, der i Kirkebøgerne betegnes som »Kirchengewölbe«, snart som »grosses Kirchengewölbe« og snart blot som »Gewölbe«, i enkelte Tilfælde som »Leichenkammer«, har aabenbart ingen-sinde været inddelt i enkelte Begravelser eller tilgængelig for de Efterlevende, men har været indrettet med Stilladser, hvorpaa Kisterne er blevet anbragt i den tilfældige Orden, i hvilken de er blevet nedsat. Efterhaanden som Stilladserne er blevet fyldte, er Kisterne blevet rykket sammen eller anbragt i Gangene og oven-paa hinanden, som det bedst kunde ske, hvoraf Resultatet naturligt maatte blive, dels at Stilladserne styrtede sammen, dels at de enkelte Kister ikke taalte Trykket ovenfra og den næppe blide Behandling, de har været utsat for under Sammenflytning. Dette i Forbindelse med, at Balsameringen i mange Tilfælde har vist sig mindre effektiv, gjorde Kirkeforstanderskabets Beslutning lige saa naturlig som paakrævet.

Som det fremgaar af Noterne, er de fleste af de her om-handlede Personer oprindelig bisat i Hvælvingen. Nogle faa har først været hensat i Kapellet, men er — vel ved det paagældende Gravsteds Hjemfald — senere overført hertil*).

Ved Oprydningen optoges 96 Kister, som blev anbragt i en lang Fællesgrav i 2,6 m. Dybde paa Kirkegaarden foran Kapellet. Desværre var heraf kun 65 forsyne med Kisteplader, af enkelte Kister kunde Pladen ses at være faldet af, uden at den blev fundet ved Rydningen, men Hovedparten af de resterende Kister har næppe været forsynet med nogen Inskrptionsplade.

Flertallet af de nu flyttede Kister er fra det 18. Aarhundrede

* Det drejer sig saaledes ikke om »en pietetsløs Efterslægts« Rydning af Gravplader, der var købt paa »evig Tid«, saaledes som det hed sig i Avis-omtale af Udflytningen. (Ekstrabladet 10. April 1937).

Plan over Pladernes Ophængning i St. Petri Kirkes Kapel.
Tegning af Peter Linde.

— den tidligst bevarede Plade er fra 1723 — og udviste ikke megen Variation i Kisteformerne, af hvilke de fleste var ganske almindelige, ret massive Kister; enkelte var dog med deres stærkt svungne Linier af meget smukke Former og kunde have fortjent at opbevares som Typer. Fotografier af nogle af disse er optaget af Nationalmuseet, der ved Udflytningen var repræsenteret af Konservator Peter Linde. Enkelte af dem gengives her tilligemed nogle af de smukkest Kisteplader. Reproduktionerne er bekostet af Kirkens Forstanderskab.

Af de mere bemærkelsesværdige Kister fortjener her at nævnes den overordentligt smukt formede Empirekiste, betrukket med sort Klæde og besat med hvide Tøjblomster, der rummede »Støvet af Den redelige og virksomme Mand Peter Nielsen, Borger og Viinhandler her i Staden« fra 1833, og den for danske Øjne meget ejendommelige Kiste, der blev Filologen Richard Cleasby's sidste Hvilested; det var en ganske flad, betrukket Kiste af helt middelalderlig Form, bredest over Skuldrene og smallest i Fodenden. Kisten maa efter sin Vægt at dømme have indeholdt en indre Metalkiste. En lille Marmortavle med Bogstaverne R. C. i sort viser nu i den grønne Plæne Stedet, hvor den af den islandske Filologi fortjente engelske Forsker omrent 100 Aar efter sin Død sankedes i Jorden.

Som Kisterne saaledes udviser ogsaa Pladerne baade af Form og Indhold ringe Variation, omend naturligvis en almindelig Udviklingslinie kan følges i Valget af Bibelciterne og de menneskelige Dyder, hvorved de Afdøde blev karakteriseret. Angaaende Pladernes Form kan det bemærkes, at samtlige Plader før 1760'erne er ovale, mere eller mindre buede; først i 1760'erne er man gaaet over til de firkantede Plader, der i 1770'erne tabte Terræn overfor Skriftrullerne, som derefter holdt sig ind i det 19de Aarhundrede. Af de her gengivne 69 Plader er de 41 ovale, brugt endnu saa sent som 1818, 15 er Skriftruller fra Tiden 1773—1835, og de resterende firkantede Plader.

De 65 af de nedgravede Kister aftagne Plader er efter Rensning anbragt paa Trætavler og opsat i Kapellets Midterfløj lige overfor Døren ud til den lille Urtegaard mod Larslejstræde. Her er tillige anbragt to ens Vaabenplader, som blev fundet løse, visende den svenske Adelsslægt Örncronas Vaaben: et fra højre skraadelt Skjold, hvis 1. Felt indeholder to Bjælker, det andet en Trekant; Hjelmtegn: et kronet Ørnehovede og Ørnevinger besat med en Trekant. Disse Plader maa sikkert hidrøre fra en iøvrigt ikke identificeret Kiste, indeholdende Liget enten af den svenske Minister i København (siden 1728) *Nils Brunell*, adlet (1719) *Örncrona*, der døde her 18. April 1734 og blev begr. i Hvælvingen 20. April, eller hans Enke »Generalin« *Sophie Hede-*

vig Ö., født von Bromberg, som blev bisat i Hvælvingen 18. Juni 1740.

Af samtlige Plader, der ikke mindst paa Baggrund af de Forhold, hvorunder de har ligget, maa siges at være forholdsvis vel bevarede, og alle fuldt læselige, meddeles Inskriptionerne i det følgende ord- og bogstavret; de med Versaler indgraverede Ord gengives *kursiveret*. Som Tillæg bringes desuden Indskrifterne fra fire Plader henliggende paa de endnu i Hvælvingen under den engelske Gesandt *Titley's* Sarkofag staaende Kister. For at bevare Udviklingslinien er Pladerne ordnet kronologisk. I Noterne gives Meddelelse om den bevarede Plade, samt fra Kirkebogen Oplysninger om Begravelsesdatum og Sted, samt Døds-aarsagerne; tillige meddeles Kirkebogens Aldersangivelse i det relativt store Antal Tilfælde, hvor den afviger fra Pladens; Eksemplerne vil være velegnede til at belyse Kirkebögernes ringe Kilde-værdi paa dette Punkt. En Del af de forekommende mærkelige Sprogformer, undertiden direkte Fejl saavel i de latinske som i de tyske Tekster, skyldes formentlig enten Fejllæsninger af Gravørerne, eller at disse ikke nøje har fulgt deres Forlæg.

Ejendommeligt, i det store og hele uskønt, virkede det paa Tilskueren at betragte denne Oprydning, og kun sjældent op-livedes det triste Billede af de Vidnesbyrd om almenmenneskelige Følelser, som Tidens ublide Fremfærd ikke har udslettet; sit eget stille Sprog talte saaledes den Krans af Evighedsblomster, som Fru Müffelmann, født Wahlmann, har lagt paa Laaget af Kisten, der rummede den Mand, hun sent ægtede og mistede efter 2½ Maaneds Forløb. Dybt taler ogsaa bag Pladernes undertiden ubehjælpsomme Sprog — ofte hule, konventionelle Fraser — Ordene til Nutiden om Menneskers Glæde, Menneskers Tab, som den Plade, der til Eftertiden bevarede Mindet om Eberhardine Wolf, født Günther, der 18 Aar gammel »nach der zu frühzeitigen Geburt einer tohten Tochter ihre sanfte, unschuldige Seele, rein und von der Welt unbefleckt, ihrem Schöpfer zurück (gab)«.

De trøstende Ord — at Støvets Qual er ej en Taare værd — formaar dog saa lidt som hine spontane Udbrud af dyb menneskelig Følelse at udslette det triste, gribende Billede af Menseskets Forkrænkelighed.

1. Hier ruhet sanfft und seelig / An Frömmigkeit eine *Hanna*,
an Bescheidenheit / eine *Naemi*, an Klugheit eine *Abigail*, /
Die wohlgebohrne Gott und Tugend liebende Frau / *Anna Dorothea Fincken* / gebohren Anno 1696 d. 3. Novembr:

Morgens Zwischen 3 und 4 Uhr / in Eckernföerde / Ihre
 glückliche Vereheligung geschaeh, so vergnügt wie Rahels /
 mit ihrem geliebten Jacob, Anno 1715 d. 12. Martii, / Mit
 dem wohlgebohrnen Herrnn / *Caÿ Bartram Sengebusch* / Re-
 giments Quartier Meister bey Ihro Königl. Maytt. Leib- /
 Gvarde zu Fues, / Da Sie dan von Gott geseegnet 4 Söhne
 und 2 Töchter / Mutter worden / aber ach! den da Sie
 in der Blüte ihrer Jahre / und mitten im Wohlstande ihres
 Hauses recht zu leben anfangen / Wolte, / Muste Sie, nach-
 dem Sie 8 Jahr in Ehestand gelebet, / d. 2. Septembr: Mor-
 gens zwischen 3 und 4 Uhr / Zum höchsten Leidwesen Ihres
 liebsten Ehe-Herrn und / Kinder im Wochen-Bette ihr leben
 endigen / darinnen Sie nicht länger beharret als 27 Jahr,
 2 Monath / der Verlust ist schmertzlich, aber der Gewin mit
 Leib und / Seel vereiniget / im Himmel wieder zu finden
 Seelig!!! / Wiltu Leser etwas wissen — Es var eine Gottes
 Gabe / Was hier Mann, Kind, Mutter misten / Es war eine
 Abigael, Gottes Furcht war ihr Habe / Eine Huldenreiche
 Anna, Gott gab sie, Gott nahm sie hin / Ihrem Mann ein
 süßes Manna, Sie kommt nie auf unserm / Sie sprach stets
 nur was Gott Sin!!! Wil.

2. In Diess Ruhe-Cammerlein / Ruhet / Der Hoch-Edle und
 Wohlgebohrne Herr Baron *Peter Lüders* / Der beiÿ Ihre
 Königliche Majestet / Die Höchstseeligste Königin *Lovise* /
 Cabinet-Secretair gewesen in 25 Jahr / gebohren in Ham-
 burg d. 27^t Septemb 1679 / gestorben in Copenhagen d. 28^t
 December 1730 / gelebet in der Welt 51 Jahr 3 Monath
 1 Tag / gelebet wie ein Christ / gestorben im Glauben an
 Christum / Und wird mit den Gläubigen Christen auffer-
 stehen / Sein Tod lehret den Lebenden / Gott seelig zu
 leben / gedultig zu leiden / und seelig zu sterben / so wird
 erhalten da wovon er allezeit / redete und glaubete / Ebr.
 4. v. 9. / Es ist eine sabbaths-Ruhe verhanden / dem Vol-
 ke Gottes.
3. Deflecte Lector Lumina / ad / Parvum Sarcophagum, mul-
 torum magnorumq capacem, / Juventa, Forma, ingenium
 Spes Parentum et Gaudium, / omnium Ignis / Becherianæ
 de Becheskau Gentis Columen / Nobilissimæ / In capulum
 festinant simul / Lepido cum Genio atq ingenio / beati *Theo-
 dori Becheri* / Qvi / die XI Maj: MDCCXXXV Qvinquen-
 nio nondum impleto / defloruit / disce / Futilia hæc omnia
 contra mortem arma / vitam non quidem perrennem / Glo-
 riam tamen immortalem / ministrare / vale / D:M:P: Avun-
 culus.
4. Sophia Dorothea / von Glöden / des Seeligen / Obristen und

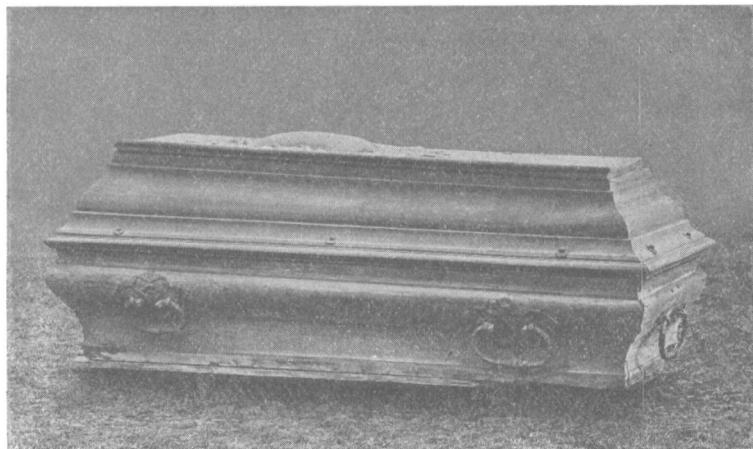
Ober Führer / Hans Adam Levien von Prehn / Nachgelassen
 Wittwe / welche dies vergängliche Mühseelige Leben / Mit
 Dem Himlichen Freuden / vollen Verweckselt hat in Coppen-
 hagen / Den 1ten Aprilis A° 1736 in Ihres Alters im / vier
 und Siebensigsten Jahr / * * * / Gott der Allmächtige / er-
 freue Ihre Seele mit der Fülle / Seiner Gnaden und erwecke /
 der verweseten Körper / an Jenen grossen Tage / zu Seiner
 Ehre, umb / Jesu Christi willen.

5. Hier ruhet in Gott / Der Weyland Hochwollgebohrne, / *Ernst Sigmund / August von Künsberg*, / welcher A° 1704
 Den 12 Maij, / zu Dannendorff in Francken / gebohren und
 nachdem / selbiger die Gnade / gehabt ins neunte / Jahr
 bey Ihro / Königliche Hoheiten / dem Cron-Princen, / als
 aeltester / Cammer-Juncker, / in diensten zu stehen / ist der-
 selbe A° 1738 den 21 Februarij, / im 34ten Jahr Seines
 Alters, seelig in dem Herrn entschlaffen / Gott sey seiner
 Seelen gnädig, / und verleyhe dem Körper / eine fröhliche
 Aufferstehung!
6. Hier unter / Ruhet Seelig in Gott / Diederich Christ-
 lieb von Clausberg / gebohren / A° 1742 den 5 Martii /
 von den / Hoch Edlen und Wolgebohrnen Eltern / Hrn.
 Christlieb von Clausberg / Königlichen Majestäts Justitz
 Raht / und Königlichen Reviso[r]n / und / Frauen Anna
 Margaretha / gebohrnen Heymann / Ist gestorben / A° 1742
 den 13 August / Seines Alters 23 Wochen.
7. Hier unter / Ruhet Seelig in Gott / Elisabeth Margarethe
 von Clausberg / gebohren / A° 1743 d. 19 Januari / von
 den Hoch Edlen und Wolgebohrnen Eltern / Hern Christ-
 lieb von Clausberg / Königlichen Majestäts Justitz Rath /
 und Königlichen Revisor / und / Frauen Anna Margaretha /
 gebornen Heymann / Ist gestorben / A° 1743 d. 4. Decembr. /
 ihres Alters 45 Wochen 3 Tage.
8. In Diesem Grab / Wurde Dem 4 Febr. zur Ruhe gebracht /
 Der Entseelte Körper / des / im leben Ehrligen und nun beý
 Gott Ruhenden / *Johan Plump* / Gebohren in Hamburg
 den 2. Julij A° 1683. / Gestorben in Dænnemarch den 30.
 Jan: A° 1746 / auff Seinem vor Copenhagens Wester Thor /
 zu Manifacuuren eingerichteten Hoff / Seine Seelige Frau /
Anna Maria Bodness / starb Ihm ab vor 23 Jahr / Sein
 jüngster Sohn vor 1 Jahr / Mit beýden lebet Er nun in
 der Seeligen Ewigkeit / Er lebte alhie in Seinem Leben /
 Wie Einen Ehrligen und Fleissigen Mann / gebühret zu leben /
 Zum beständigen Monument hievon / dienet seine so wohl
 eingerichtete Segel Tuch Manifacuur / Er sparetet nichts
 umb selbige im Stande zu setzen / Besondern wandt er alles

- an umb selbige vor allen Nützlich / einzurichten / In seinem Leben war er Denen Meisten angandan / Sein Abschied aus Diesem Leben aber Sonderlich Denen / Seinigen höchst schmerzlich unangenehm / Sein nachgelassener Sohn / Seine verstorbene Sohns Wittwe / und / Ihre Drey Kinder / Verliehren an Ihm Einen lieben und geliebten / Vater und Gros Vater / Statt das er lebte in steter unruhe auf dieser Welt / Lebet Er nun in einer seligen und ewigen Ruhe im Himmel!
9. Opstandelsens Herlighed / Eyer / Hvad her giemmes / Effter / Velædle og Velbyrdige / H^r Christian Fogh / Hands Kongel: Maj^{ts} allernaadigst beskickede Regiments-Quarter / mester ved det andet Fyenske Regiment Cavallerie / Fød af velædle og høyfornemme Forældre / Sal. Georg Fogh og Sal. Cathrine Schumacher / Dend 25de Augusti 1684 / Bekom til ægte dend Velædle og Velbyrdige / Frue Elisabeth Neuhauss / Dend 19de Novembris 1745 / Men levede udi dette kiærlige Ægteskab ikke meere end 6 Maaneder, / hvorfore hand desto meere begrædes af sin efterladte højst bedrøvede / Encke Frue; / Som savner een saa priisværdig Ægtfælle, / da hand utdæret af Sorrig, Sygdom og deslige, / Forlod Verden / efter at hand der udi havde levet 62 Aar 8 Maaneder 27 Dage, / og Sielen / da iilede sin Frelser og Igienlöser imøde / Dend 20de Maji Aar 1746. / Se her et nyt Bevis paa Dødens visse Komme, / Der ingen spare vil, ja ey engang de fromme, men tager alle bort, som dend og her borttog, / Den gode fromme Mand Velbyrdige H^r Fogh. / Til velfortiente Ære Minde / af / Joachim Hinrich Neuhauss.
10. *P M | viri artis machoniae | apprime docti | Ferdinandi Anthonii Crügeri | nati d. 1 avg. a. MDCCXVII. | Qvi | postqvam duce parente | Simone Crügero | S. R. M. consil. justit | directoreqve gen: anatom | et chirurg | dissecando corpora humana in singvlorvm | membrorvm sitvm naturamque exactius | inquirens | publice privatimque alios a limine | mortis revocare docverat | ipse per mortem ad vitam omnis mortis | expertem ingredi jussus est | d III mart. a. MDCCXLVIII.*
11. Hierein Ruhet / Die / Seelige Frau / Frau Sophia Maria Sommer / Gebohren / A° 1703 d. 21 Augusti / in Meklenbourg / Verehliget / A° 1744 d. 13. Martii / mit / Den Herren Friderich Fenninger / Ihro Königliche Majestæt / Bestalter Keller Meister / Gestorben / A° 1749 d. 22. Januarii / in Copenhagen / Ihres Alters 43 [sic] Jahr / Ich bin vergnügt in Jesu Armen / und sauge seiner Liebes-Brust / Er kand mein kaltes Hertz erwarmen, / Ich achte keine Men-

schenlust / ich habe nun die Welt besiegt / und bin vollkommener vergnügt.

12. Hier ein Ruhet / Die / Seelige Jungfer / Jungfer Magdalena Sophia Fenniger / Ihro Königliche Majestæt / Die verwittwete Königin Cammer Jungfer / gebohren / A° 1694 / in Sleswig / und gestorben / A° 1749 d. 14. Februari / in Copenhagen / Ihres Alters 55 Jahr / * * * / Ich bin vergnügt in Jesu Armen / Und sauge seines Liebes Brust / Er kan mein kaltes Herz erwärmen, / Ich achte keine Menschen Lust, / Ich habe nun die Welt besiegt, / und bin vollkommener vergnügt.
13. Alhier ruhet in Gott / Friederica Lovise von der Lühen / Eine Tochter von / Hans Albrecht von der Lühe Ihro Königl. Maytt: / bestalten Obrist Lieutenant von der Cavallrie und / Rittmeister bey der leib Garde zu Pferde, und / Dorothea Lucia Sophia von Cramon / Sie war gebohren d 21 Junij 1750 und ist / gestorben an denen blattern d 8 Septb^r selbigen / Jahrs ihres alters 11 Wochen und 3 Tage / ach herr lehr uns bedenken wohl / das wir sind sterblich allzumal / das wir alhier kein bleiben haben / müssen alle davon / Gelehrt, reich, Jung, alt oder schön / weish: 4. v. 7. 10. 11.
14. Hier unter ruhen / zu / Einer fröhlichen Auferstehung / Die Gebeine / Des weyland Hochedlen und Wohlgebohrnen ietzt sehlichen / Herrn *Christlieb* von *Clausberg* / Ihro Königl. Majestæts bestalter würcklicher Etats Rath / der / Anno 1690 den 27. December / ist gebohren / und / Anno 1737 den 21 November / verehlicht / mit der wohledle und tugendsahme / Jungfer *Anna Margaretha Heymann* / In welchen Ehestande Sie durch Gottes Seegen / 5 Söhne und 4 Töchter / haben gezeuget / Anno 1751 den 5 Junij / hat dieser sehlige Herr auf seinen Hoff / *Solitudo* genant / Seinem Geist in seines Vaters Hände befohlen / Seines Alters / 61 Jahre 5 Monath 2 Wochen 6 Tage / Er wüste / Das die mit Thränen säen werden mit freuden ernten / Darum starb Er in dieser Hoffnung / Philipp: 1. V. 21. / Christus der ist mein Leben / sterben ist mein Gewinn.
15. Alhier ruhet in Gott / *Diederich Cuno* von der *Lühe* / Ein Sohn von *Hans Albrecht* von der *Lühe* / Ihro Königl. Maj^{ts} zu Dænemarck bestalter / Obrist Lieutenant von der Cavallerie und / Rittmeister bey der Leibgarde zu Pferde / und / *Dorothea Lucia Sophia* von *Cramon* / Er ist gebohren / d. 22. Decembr. Anno 1751 / Und gestorben / d. 6. August: Anno 1752 / Seines Alders 32 Wochen / und 5 Dage / * * * / Gott eilet mit den Seinen / Læst sie nicht lange weinen /

Andreas Thuuns Kiste (1757).
(Nr. 18).

In diesem Træhnen Thal / Ein schnell und Seelig Sterben /
Ist s[c]hnell und glücklich erben / Des schönen Himmels
Ehren Saal.

- 16. Hier ruhen in Gott / Die Gebeine / Des Weÿland Edlen /
nunmehro Seeligen / *Hans Fynboe* / Welcher / Anno 1675
d 29 Sepbr / In Hadersleben das Licht der Welt erblickte /
dieser Seelige / Entschlief im Herrn / in Copenhagen / Anno
1753 d. 7. Apriel. / Seines Alters 77 Jahr 6 Monath und
9 Tage. / * * * / Was hilft die Welt in letzter Noth / Lust
Ehr und Reichtum in den Todt / O! Mensch du läuft den
Schatten zu / Bedenck es nu, / Du kommst sonst nicht zur
wahren Ruh.
- 17. Hierein ruhet / die weylandt wohlgebohrne, / Frauw *Juliana Louyse Dauw* / gebohrne de *Bressart* / des / Herrn *Conrad Christian Dauw* / Ihrer Königl. Mayest^t / zu Dennemarck,
Norwegen / bestalten / Etats Raths, Amtmann zu Hirschholm / und / Commitirten im General Landes / Oeconomie
und Commerce Collegio / im Leben Lieb gewesene / Und im
Tode beklagte Ehe Frauw / gebohren den 9ten Aprilis 1698, /
gestorben / den 5ten Februarii 1755 / * * * / * *.
- 18. Hier Ruhet in Gott / Der Erblaste Leichnam / des Herrn /
Andreas Thuun / Weÿland Kauf und Handelsmann in der /
Kaÿserlichen Freyen Reichs Stadt Hamburg / Da Selbst Ge-
bohren Anno 1721 den 9 Martz / Bey dessen Retour Reise
von Stockholm / In des Kaufmans Herrn Adde Hans Bruns /
Behausung in Copenhagen Anno 1757 den 2ten September /
Seelig im Herrn entschlaffen / * / Hier wird in seinen besten

Jahren / Die Tugend in das Grab gesenckt / O Leyd so
 Frau und Kindern kränkt / O Herber Schmertz den Sie
 erfahren / Jedoch es ist des Höchsten Wille / Der Seelige
 ist wohl daran / Gott ist es der Sie Trösten kan / Dem Halten
 Sie in Demuth Stille.

19. Hier Ruhet / Was Sterblich war / an dem / Durch seine
 Wissenschaft Erfahrung und Dienstgefissenheit / um das
 Leben unzählisches anderer, / unsterblich Verdienten / *Herrn
 Simon Criger* / Ihr Königl: Majtt: würcklichen Justitz
 Raht und / Fünf und Zwanzig iährigen allerersten General-
 Directeūrn / des Chirurgie in den Königlichen Reichen und
 Landen / Nachdem Derselbe / Ohne Vorgängiger mercklichen
 Schwachheit / den 26sten Aprilis 1760 / im / Drej und Sieben-
 zigsten Jahre seines Ruhmvollen Alters / nach geführter 46
 Jähriger Vergnügter Ehe / mit der nachlebenden hochbe-
 trübten Wittwe / *Frav Margaretha Crügern* / gebohrner
 Schmidt / durch die Unruhen der Welt mittelst eines /
 Sanften und Seeligen Todes / Hindurch gedrungen.
20. Alhier ruhet in Gott / Biss zur fröhlichen Aufferstehung /
Dorothea Lucia Sophia von der *Lühen* / Gebohrne von
Cramon / Nach dem Die selbe / Von Ihrem Ehegemahl /
Hans Albrecht von der *Lühe* / Obristen von der Cavallerie /
 und / Major von der Leib-Garde zu Pferde / Durch einen
 frühzeitigen Todt / Getrennet Worden / Den 20ten Junii Anno
 1760.
21. Hier ruhet / Das sterbliche was ruhe nöhtig hatte / Des /
 In dem Andencken / Aller rechtschaffenen, unsterblichen /
Friederich Fenniger. / Ehemahlichen Königlichen Keller-
 Meister / Er ward gebohren d: 24 Januarij A° 1702 / Ver-
 heiratete sich d: 22 Januarii 1744 / Er starb d: 10 Januarii
 A° 1762 / Die Armuth beweinet beÿ dieser Gruft / Ihren
 Erhalter und Wohlthäter / Verlasne Wittwen und Waÿsen /
 Ihren Vater und Erretter / Die rechtschafnen im Lande /
 Einen liebenswürdigen Menschenfreund / Einen Nathanael /
 In dem kein Falsch war. / Die Seele dieses gerechten ist in
 Gottes hand / Und keine Qwaal rühret sie an.
22. Hier Ruhet die Asche / der / im Herren selig entschlafenen /
Maria Elisabeth von *Löwe* / gebohren *Fenniger* / Sie erblickte
 das Licht der Welt d: 9 Sept: 1696. / Ward verheýratet /
 an den Königl: See Capitaine von *Löwe* / den 10 Martij
 1716. / Und starb als Witwe d: 18 Jan: 1762 / Ihre Ehr-
 furcht vor Gott war ungeheuchelt / Ihre Menschen Liebe
 aufrichtig / Ihre Geduld in Leiden war unüberwindlich /
 kurtz! / Sie lebte und starb dem Herren! / Seelig ist also

- diese Todte, die im Herren gestorben, / Sie ruhet von Ihrer Arbeit, / Und Ihre Wercke folgen Ihr nach.
23. Auf Hoffnung / ruhet hie / Der verwesliche Koerper / der weiland / Hochwohlgebohrnen Frau / *Rachel Sophia* / von *Marschalch* / gebornen Baronessin / *Fletscher* / welche / geboren A° 1687. D. 3. October / und / A° 1763. D. 17. Martii Gestorben / Es wird gesaeet verweslich, und / wird auferstehen unverweslich / 1. Cor. 15. 42.
 24. Hier ruhet / Was sterblich war / an der / nunmehro / Wohlseelige Frau Justitz Rädtinn / *Margaretha Crÿgern* / Gebohrner *Schmidtn* / Sie war / Eine Wittwe / des / Den 26 Aprilis 1760 / In die Ewigkeit gegangenen / Herrn *Simon Crÿgers* / Königlichen Justitz Raths und General Directeurn / Der Chirurgie, / Erblickte / Das Licht der Welt in der Stadt Tundern, / d: 14 Julij 1695, / und / Gieng in die Ewigkeit / d: 22 Junij 1763. / Nach dem sie in diesem Jammerthal ein Alter von / 67 Jahren 11 Monahten und 8 Tagen / Erreicht hatte / Ihr stiller rechtschaffner und Gottseliger Wandel / In Ihrem gantzen Leben und einer 46 Jährigen Ehe / Ihre Gedult / In Ihrer langwierigen und schweren Kranckheit / verdienen / genant und der Welt angepriesen / zu werden / Ihre Gedächtnis bleibt im Segen.
 25. Hier / Ruhen die Gebeine / Des Wohlseeligen Herrn *Berendt Enoch Hempels* / Eines berühmten Chirurgi / welcher / dem Königlichen Hause seith A° 1727 und also in 40 Jahren / Theils als Regiments Feldscherer und Theils / als Staabs-Chirurgus in der Armée / Getreue Dienste geleistet hat / Er verheÿrahtete sich den 13ten Junii 1728 mit der nun nachlebenden / höchst betrübten Frau Wittwe / Frau *Anna Helena*, gebohrner *Crügern* / Welche beglückte Ehe von Gott mit 5 Söhnen und 4 Töchtern / gesegnet ward / Er war gebohren zu Neuenbuchow in Mecklenburg den 14ten Janu: / arii 1694 und starb in Copenhagen den 30sten Junii 1767 alt / = 73 Jahre 5 Monahte und 18 Tage / Die Leydtragende Frau Wittwe, ein Sohn und Zwey Töchter / imgleichen 5 Kindes Kinder / bedauren Seinen Tod hertzlich, 4 Söhne, 2 Töchter und 4 Kindes- / Kinder aber erwarten seiner in der frohen Ewigkeit.
 26. Der rechtschaffene Mann / dessen Gebeine hier ruhen / Herr *Andreas Johann Andressen* / Rahts Herr und Stats Capitain in der Königl. Residenc Copenhagen / hat keine lange Laufbahn vollendet, / aber destomehr Glauben und Tugend / in derselben bewiesen / Gott / prüfte ihn lange, und fand ihn des Himmels wehrt. / Wir / trauren um seinen Tod, und wünschen einst / wie Er zu sterben / Gebohren zu Tondern

- den 1. Febr. 1713. / Gestorben zu Kopenhagen den 25 Dec. 1767.
27. Siehe. Leser. / Hier Im Diesen. Sarge. Ruhet, Das Verweslige, von den Im Leben. / Tugent-Hafften Nun Mehro, Seeligen. / Hoch und Wolgebohrne Frau. / Frau *Elisabeth v: Fogh*, Gebohrne *Neuhaus*, / Der Weiland Im Leben, Hoch und Wolgebohrnen Nun Seeligen. / Herrn *Christian Fogh*. / Vohrmaligen Regiments, Qvarter Meister. Bej Das 2te Fynsche Cavalerie. / Regiment. Welcher Schon im Jahre 1746 gestorben und hier mit, in / Diesen, Sanct Petri Kirchen, Grufft. ver Wahret. / Die Seelige Frau, War gebohren, Im Jahre 1713 den 13 April. / Gestorben Den 20 April. Ano 1769 In ihres Alters 56 Jahr und 7 Tage / und Begraben den 27 April.
28. Her under Hviiler / De Jordiske Levninger af Den i Live / Høj og Welbaarne / Nu hos Gud Salige / Frøcken *Sophia Charlotta Comtesse de Sponeck* / Hoff Dame hos Hendes Kongelige Højhed / Princesse *Charlotta Amalia* / Udi Hvilkens Høje Betiening Hun har været i 42 Aar / Hendes Salige Forældre / vare / Hands Excellense / Hr. General *Georg Wilhelm Greve de Sponeck* / Ridder af Elephant Ordenen og / Commandant i den Kongelige Residentze Stad Kiøbenhavn / og / Frue *Anna Sophia Grevinde de Sponeck Fød Bojanowski* / Denne Salige Comtesse / var fød til Verden i Schleswig / A° 1702 den 10 Januari / Det var alletiider Hendes største Lyst / Oprigtig at frýgte Gud, / Troelig at opvarte Hendes Høje Herskab / Ærbødig at omgaes Hendes Salige Forældre / Kiærlig at leve med Hendes Sødkende / Tienstfærdig at vise Sig imod Enhver / Ved en Salig Død / Behagede det Den Allerhøjeste / paa Christiansborg Slot efter 6 Dages Svaghed / A° 1770 den 23 Martii / at imodtage Hendes Siel til Hviile / i de Ævige Boliger.
29. Hier ruhen die Gebeine / Der Hochwohl gebohrnen Herrn: / Ludolph: Erich: von: Lersner. / Königlich Däenischen Generalmajors und Obersten / Der ersten Seeländischen Ca-vallerie Regement / Er war zu Franckfurt am Maén den 8 Januari 1713 / gebohren / War lebenslang einer der verständigsten und rechtschaf / Fensten Menner in seinem Stande / und starb / Mit fester Zuversicht zu Gott durch Christum / den 30 Januari 1773 / * Zu Kopenhagen * / Er starb nicht Er entschließt: sanft ruht hier sein Gebein / Bis Gott ihn wieder weckt: ihn Ewig Zu Erfrein.
30. *Ossa / Friderici Carstens / S. R. M. / a. consiliis conferentiarym. / et. in suprema. rationum. fisci. curia. / delegati. /*

*nat. d. VII. mart. MDCCXV. / denat d. XXVII. octob.
MDCCCLXXIV.*

31. Hier ruhet / Der Hoch und Wohlgebohrner Herr / Herr Conrad Christian Daiuo [sic.] Seeliger / Vormahlicher Conferenz: Raht / Und Amtmann über Hirschholms Amt pp: / Gebohren den 29ten August: Anno 1693, / Gestorben den 12ten April Anno 1775, / Seines Alters 81 Jahre 7 Monathe und 14 Tage.
32. Her under Hviiler / Salig Frue / Anna Helena Hempel / Født Kryger / Salig Stabs / Chirurgi Hempels Enke / Født d: 1 Augustii 1700, / Dødt d: 8 Meyi 1777 / Har avlet til-sammen 9 Børn / Hvoraf 2 er i Live nimlig / En Søn og en Datter.
33. Hier Ruhet / Seelig / Die Hoch Wohl geborene Fraulein / Henriette Sopie [sic.] Charlotte von Drechsel / Weiland / Hof Dame bei Ihro Königlichen Hoheit / der Princessin *Charlotta Amalia* / Gebohren / A° 1742 den 8 Augusti / Gestorben / A° 1778 den 30 Martii, / Ich habe den Kampf gekämpft, / Und Glauben Gehalten und ist mir / Beigelegt die Krone des Lebens.
34. Hier ruhet / Albrecht Christopher v. Levetzow / gebohren d: 15 Januar 1776 / zur Freude seiner Aeltern, / Sr Excellence Hrn Geheumenrath / Henrich v. Levetzow / und der Mutter / Ihro Gnaden / der Frauen Friderica Lovisa Schaf-falitzkij de Muckadell / gestorben de[n] 11 Junii 1778 / Höchstdenen selben zum Schmerzen / Der Herr hat ge-gaben / Der Herr hat genommen / Der Nahme des Herrn sei gelobet.
35. Hier Ruhet / Die Hochwohlgebohrne und Seelige / Fräulein Amalia Juliane Dauw / Eine Tochter der [sic.] seel: Conferenz / Raht und Amtman Dauw / Gebohren d. 31 Octobr. 1726 / Gestorben den: 14 Martz 1779.
36. Die Gebeine / Einer Frommen Wittwe / Derer Sanfter und Stiller Geist Köstlich / Vor Gott geachtet war / Frau / Anna Elisabeth Andressen / gebohrne Ehmken / Gab Ihre Seele nach einem 51 Jährigen / Irdischen Leben / In die Hand Gottes zurück / Den 17 Junius 1779.
37. Bis zur froelichen Aufferstehung ruhet hier / Der Verwesliche Teil der hochgebohrnen / Comtesse *Christiana Amalia* / von Sponeck / Kammer Fraeulein bey Ihro Koeniglichen / Hoheit der Prinzessen *Charlotte* / Sie ward gebohren den 19ten April 1717 / Und nach einer schmertzlichen Krankheit zu denen Wonne / Vollen Wohnungen des fridens ein geführt d: 13ten Martz 1780. / Wieder auf zu leben ward sie gesaet, der Herr

Comtesse Christiana Amalia Sponneck (d. 1780).
(Nr. 37).

der Erndte geht, / und samlet Garben, die ein, die Selig
Stärben. / Halleluja.

38. I denne Kiste / er nedlagt alt, hvad Døden kunde fordre / af / Anna Bolte Fød Nørregaard / Hun kom til Verden, den 18 Martij 1748 / blev gift den 30de October 1772, / med / Viindhandler Henrich Bolte / og / Døde den 11de April 1782 / Den efterladte Ægtefælle græd med 2 Børn, / Ved hendes Liig, paa en Tiid, da Hendes / Bedrøvede Fader og Moder med 4te Brødre / Sukkede over Dødens Grumhed / *** / Den Religion, som i Døden styrkede den Afdøde, / skal og i Livet lindre de Forladtes Sorg.
39. Eberhardine Günther, / war geb: d: 5: April 1766, / Ihre Aeltern sind, / Christoph Günther, / und, / Sophia Charlotte Hauber, / d. 30 Nov: 1783 / ward Sie mit, / Christian Benjamin Wolf, / Verheyrathet, / und gab d: 10. Oct. 1784 / etliche Wochen nach der zu frühzeitigen, / Geburt einer tohten Tochter, / ihre sanfte unschuldige Seele, / rein und von der Welt unbefleckt, / ihrem Schöpfer zurück.
40. Her / udi giemmes / Det Jordiske / af / Høy Salige / Baronnesse v: Boldten / som blev Fød d: 5 Decbr. 1784 / Og døde en Tiime efter / og / i samme Tiid bekom Navnet / Fridericha Henriette / Lovise.
41. Her Visner / Det / Forgiengelige / af / Den i Tiiden / Sit

heele Liv igiennem / Fromme / I Medgang Fornuftige I
 Modgang Taalmodige / Nu / i Eigheden Salige / Madame
Christiane Hendriette Marie Berling / Fød / den 3de Julii
 1742 / Gift / den 16de Decemb: 1767 / Med / Hr. Hof
 Conditor *Johan Mathias Møller* / af / Hvilket Ægteskab
 Hun efterlod Sig / Fiire Sønner og Fem Døtre / Død / den
 24de Jan- 1786 / og / Hensadt i St- Petri Kirke / den 2^{den}
 Febr- 1786. / Hvad Hun Her Saaede / Det Høster Hun /
 Hun Saaede i Aanden / Og Høster / Det Evige Liv / Af
 Aanden.

42. Hier ruhet / der entselete Leichnam / der Frau Friderica
 Louisa Levetzow / Gemahlinn Seiner Excellence / des Herrn
 Henrich Levetzow, / Ritter, Kammerherr, Geheimerath und
 Amtmann / zu Friderichsburg, Cronburg und Hirschholms
 Aemter, etc: etc: / Sie war die Aelteste Tochter Seiner an-
 noch lebenden / Hoch Gräfflichen Excellence, des Herrn
 Geheimerath, / Albrecht Christoffer Schaffalitzky, / Graf zu
 Muckadel in Fÿhen, / aus hochdesselben erster Ehe / mit Chri-
 stiana Sophia von der Lühe / Sie war gebohren in Copen-
 hagen den 11. Jun. 1749, / Sie wurde verheiratet den 13ten
 Decbr. 1765, / Sie starb auf Friderichsburg den 29ten Dec:
 1786, / in einen Alter von 37 Jahren, 6 Monathe und 18
 Tage, / In Ihrer etwas über 21 Jährige glückliche Ehestande /
 hat Sie 8 lebendige Kinder Zur Welt gebohren, wovon /
 2 Töchter und 1 Sohn sind voraus in der Ewigkeit gegangen /
 5 Fraulein Tochter sind noch am Leben.
43. Hier ruhet / *Sophia Charlotte* / Gebohren zu Stadthagen in
 der Graffschaft Schauenburg / d: 26. Nov: 1732. / Gestorben
 zu Kopenhagen d: 3. Apr: 1787. / Ihre Aeltern waren Eber-
 hard David Hauber. / Doct: der Theologie, ehemals Super-
 intendent in Schauenburg, / nach her Prediger an der Petri
 Kirke zu Kopenhagen. / und / Maria Katharine Sigel. /
 d: 22 Jul: 1761 ist sie mit / *Christoph Günther* / Apothekern
 in Kopenhagen verheyrathet / und hat von zwey Söhnen,
 vier Töchtern / und einer Enkelin / einen Sohn und eine
 Tochter hinterlassen. / Ihre Seele befleckte kein unedler
 Gedanke, / Ihr Leben keine unedle That, / Ihre Sanfte Stille
 Tugend beglückte Ihre Freunde / und alles was um Sie war /
 desswegen ist Ihr Verlust Ihnen unersetzblich, / desswegen
 wird Ihr Trauer um sit, er[st] mit / Ihnen aufhören.
44. Hier / Ruhet das Irrdische / der Frau / *Metta Schleth*, Geb: /
Claussen / Sie Trat in die Welt / d. 16. Sept. A° 1726, /
 ward verehelicht / d. 9 Nov. 1763 / mit dem weil. Königl.
 Justitsrath / *Hinrich Schleth*, / Welcher d. 8. Maij A° 1781 /
 vor ihr in die Wohnung des Friedens / Hinüber Gieng /

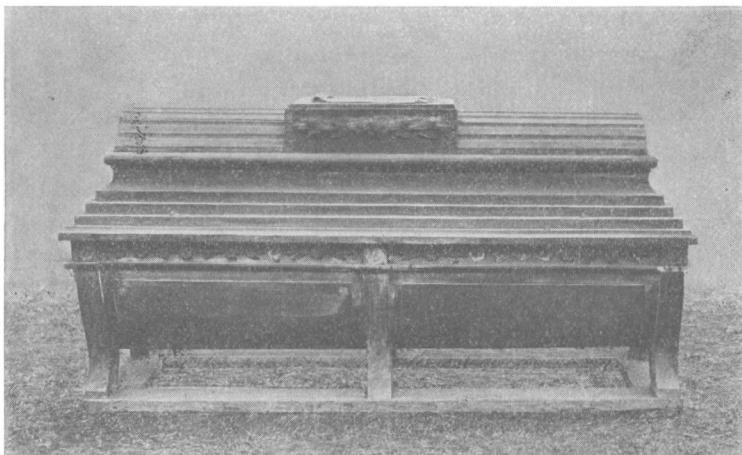
Dahin / folgte sie ihm im Glauben an Ihren Erlöser / durch einen von ihr Sehnlich Gewünschten / Sanften Tod / d. 10. Aug. A° 1787 / O. Hoffnung das nach Kurzer Ruh / der Leib erwacht wie Gros Bist du! Und welch ein Trost / im Tode.

45. Her under hviler Støvet / af / den redelige Mand, retskafne Fader og ømme Ægtefælle / Herr Hof-Conditor / *Johann Mathias Møller*, / fød den 2. Maij 1735, / første Gang gift den 16 December 1767 / med / Jomfrue Christiana Henriette Marie Berling, / i dette Ægteskab / velsignede Gud Dem med 4re Sønner og 5 Døttre, / der alle begræd Tabet af en øm Moder / den 24 Januar 1786, / Den Alvise lindrede denne Sorg ved at skienke dem / en god Moder, og Ham en kierlig Ægtefælle / den 12 Julij 1786 / i Madame Friderica Christiana Kingo, fød Frisch, / med hvilken Han avlede een Søn, / den 10 April [1788] / ydede Han Naturen den sidste Gield / og / gik sejrende bort for at modtage den uforvisnelige Krone, / efterladende sig 10 Børn, og en øm Ægtefælle, / der smertelig begræde hans Tab, / Legemet blev den 16 April bragt til sit Hvilested / i St: Petri Kirke. / Rolig, som den retskafne Mand smilede Han Døden i Møde, / overbeviist om at Hans Frelser paa hiin Side Graven havde / bereedt Ham Sted, hvor Han eengang skal samles med sine.
46. Hier, ruhet / bey seiner Ehegattin und Tochter / *Christoph Gunther* / Apotheker in dieser Stadt / geboren zu Halle in Sachsen / d. 20^{den} Decb^r 1731 / gestorben zu Kopenhagen / den 13te Febr: 1790 / Er hinterliess einen Sohn und eine Tochter. / Zu seinem / Für die leidenden so wichtigen Beruf / besass er Fleiss und Wissenschaft / und der segen der armen folget ihm nach.
47. Herunder hviler / Baron Henrich Bolten, / Fød i Bremen d: 11 December 1735, / Død i Kiøbenhavn d: 7 Martii 1790 / Trende Gange Gift, / Først med Sophia Elisabeth Schmith, / Anden Gang med Anna Nørregaard, / Tredie Gang med Friderica Sophia Heinrichs / Kun af det andet Ægteskab blev han Fader / Til en Søn og en Datter, / Hvis erkiendtlige Taare flyde ved Hans Grav / * * * / I giennem hans heele Liv / var Han et sielent Exempel paa Lykke og Ulykke / Ved Redelighed og Virksomhed / Under heldige Omstændigheder / Skabde han selv sin egen Lykke, / Men under ligesaa uheldige Omstændigheder / Kunde hverken Redelighed eller Virksomhed / afværge denne Lykkes Fald. / Fred være over Hans Minde!
48. Hier ruhet / bis / zur fröhlichen Auferstehung / die Frau Justitzrahtinn / Johanna Maria Friedrica Wilkens / gebohrne

- Winckler / Sie erblickte das Licht dieser Welt zu / Steinbeck im Holsteinischen / den 16 Oct: 1751 / War 13 Jahre verheiratet mit / dem Justitzrath und Bank Commissair Berend Christoph Wilkens / Ward Mutter von Neun Kindern / deren Sieben mit dem / gebeugten Vater ihren / Verlust beweinen / und entschließt zum fröhlichen Erwachen / den 18 Dec: 1790. / im 40ten Jahre ihres Lebens.
49. Hier ruhet / bey Eltern und Schwester / *Christoph Günther* / gehobren den 20 Octobr. 1774 / ein Jüngling / von reinem Herzen / und richtig denkenden Verstande. / Seinen Geist mit Kentnissen zu bereichen / War die einzige Lust Seines kurzen Lebens / Er war der seinigen Freude und Hoffnung, / hatte jede Aussicht / ein nützlicher und glücklicher Mann zu werden / aber eine ansteckende Krankheit raffte ihn / den 10 April 1791. / dahin.
50. Hier ruhet / der entseelte Leichnam der Frau / Friderica Louise verwittwete von der Lühe / Eine Tochter des / Herrn Conference Rath Andreas Wejse / Sie war gehobren den 17 Maÿ 1711, / verheürahtet den 26de Septbr. 1731 / an den Herrn Adolph Andreas von der Lühe, / Ritter, Cammerherr, Stiftamtmann über Seeland, / Sie hat 5 Kinder zur Welt gehobren / ist Gros-Mutter von 3. Elter-Mutter von 8, / und Ur-Älter-Mutter zu 1 Kind geworden / Gestorben den 2ten Decemb^r 1791 in Ihr 81te Jahr. / * * * / Ihr Wahlspruch war aus Evang: Joh: 14 Cap: 13 Vers: / Sehlig sind die Todten, die im Herren sterben; / Und beständige Trost / Christi Bluht und Gerechtigkeit / das ist mein Schmuck und Ehrenkleid / da mit wil Ich vor Gott bestehen, / wann ich zum Himmel werd eingehen.
51. Ruhestätte / der weil: Wohledlen und Tugendsamen / Frau Johanne Juliane Henriette Döbel, geb. Otto / Sie erblickte den 4ten März 1750 das Licht der Welt / Ward den 3ten August 1771 verehlicht mit / dem damaligen Königlichen Mundbäcker / Johann Christoph Dobel / und / endigte nach einer langwierigen Krankheit in der / Sie die Sie folternden Schmerzen mit unerschütterlicher / Gottgelassenheit erdultete, durch einen sanften und gevis / seiligen Tod, die Tage Ihrer ruhmvollen irdischen Laufbahn / Sie war eine rechtschafne Verehrerin Gottes, ein / Muster unermüdeter hauslicher Thätigkeit / eine Wohlthäterin vieler Hülfbedürftigen und Nothleidenden / Ihren unersetzblichen Verlust beweint der fast / bis zur Trostlosigkeit gebeugte Gatte / ein alter Vater, 5 Geschwister, / drey arme Waisen, bey / denen Sie Mutterstelle vertrat, und viele andere / deren redliche Freundin und grosmüthige Wohltäterin Sie war.

52. Her giemmes Støvet / af / Baron / *Johan Henrich Bolten* /
 Cornet i det Danske Livregiment / Ryttere / Fød den XXVI
 August MDCCCLXXIII / Død den VII Julij MDCCXCII /
 En fordomsfrie Forstand, / Et velvilligt Hierte og reene Sæ-
 der / giorde ham høit agtet og inderlig elsket / i Livet, /
 giør ham dybt Savnet og veemodig begrædt / Efter Døden /
 Forsynet syntes at have beredt ham alting vel her; / Men /
 Havde Ham tidlig endnu noget bedre tiltænkt. / Hvorfor
 saa snart? / Evige Viisdom! / Dine Veje ere urandsagelige!
53. Hier / In diesem Sarge ruhet der Leichnam / des / Seelig
 entschlafenen Moritz Vette / gewesener Kammer Diener bei
 Sr. Königl. Hoheit / dem Erbprintzen Friderich, / welcher
 zu Drelsborff im Jahre 1711 gebohren / und / den 9^{den}
 Octbr. 1792 durch einen sanften Todt, / in einem Alter
 von 81 Jahren / diese Welt verlassen / Wahre Rechtschaffen-
 heit und Wohlthätigkeit / begleitetene seine Händlungen, und
 ein unermüdeter / Eifer, in einem 34 jährigen Dienste seines
 Prinzen, / war sein erstes Bestreben, welchen dieser erhabene /
 Prinz mit herablassender Gnade belohnte / Er war in stiller
 Einsamkeit, ohne eitlen Ruhm, / ein Vater der Wäisen und
 Verlassnen, ein / Wohlthater der Wittwen und Durftigen, /
 und geniesset jetzt den Lohn der Gerechten / in den Woh-
 nungen des Friedens. / Ruh indes in diesem Sarge / Edler
 Körper sanft und wohl / Bis du wirst erwecket werden /
 Wann die so in Gräbern sol / Gottes starcke Hand erheben /
 Und ein neues Leben geben / ***
54. Her giemmes Legemet / af / *Friderich Christian Mahling* /
 forhen Etatz-Raad, og Justitz Secretaire i Hof- og / Stads
 Retten / fød 1 November 1724. / død d: 1te April 1799 /
 En i mange Henseender ærværdig Mand / thi / Retskaffen-
 hed og dydige Bestræbelser / besælede alle Hans Handlinger, /
 derfor saae Han og med den Viises Frimodighed sin Død
 i Møde / og / modtog med Taknemmelighed Almagtens Vink
 til vari[g] Lyksalighed / uforglemmelig og dyrebar skal Dit
 Minde / Stedse være mig, / redelige Olding! / Lindencrone.
55. Hier ruhet / Johann Jacob Günther / geb: zu Halle in Sach-
 sen / den 10ten Apr: 1734. / Er war ein redlicher Mann*) /
 unfähig jemand zu beleidigen / und so lang Seine Kräfte
 noch / ungeschwächt waren / ein eifriger Freund der Wissen-
 schaften / und Künste / Hier wo er sein zweytes Vaterland
 fand / entschlief er / in der Hoffnung eines besseren Lebens /
 d: 20sten Februar 1805.
56. Livet er Møie / og / Vi frygte for Døden / men / Den Ret-

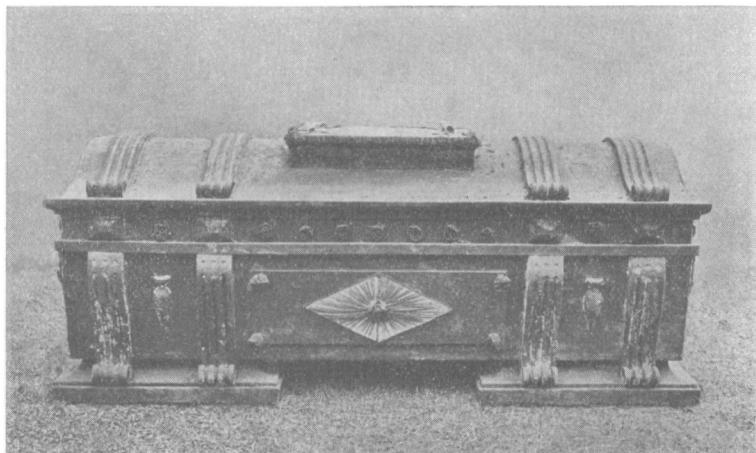
* rettet fra Mand.

Gerhard Fridrich Wrisbergs Kiste (1811).
(Nr. 57).

skafnes Død er Salighed / Saaledes tenkte den / Hvis Støv
her giemmes / Frue Marie Henriette v. Bülow f. Lassen /
Blev født d. 21de October 1747. / Indtraadte 1772 i Ægte-
skab. / med. / Geheimeraad og Staldmester / Herr Hans Hen-
rich v. Bülow. / som Hun i 17 Aar deelte Livets Glæder
med. / Og blev en lykkelig Moder til 7 Børn / Hun døde
d: 27de September 1805 / Begrædt af trende efterlevende
Døttre / Og enhver Dydens Ven.

57. Gerhard Fridrich Wrisberg / forhen / Gouverneur paa Kysten
Guinea / Fød den 12 Martz 1729 Død den 9 Martz 1811 /

Vinhandler Peter Nielsens Kiste (1833).
(Nr. 63).

efterladende sig / En Hustru, 3 Sønner og 1 Datter / Som begræde hans Tab.

58. *Alexander Mommsen* / geb: in Sonderborg den 8 August 1749, / verheur. den 20 Septemb: 1779 / mit / *Johanna. Dorothea: Brønstrup.* / gest: den 21. Januar 1786. / wovon eine Tochter *Catharina*, verheur mit *Christian. E. Hasse* / das Zweite mal verheur. den 24. Julii 1793 / mit *Agatha*,

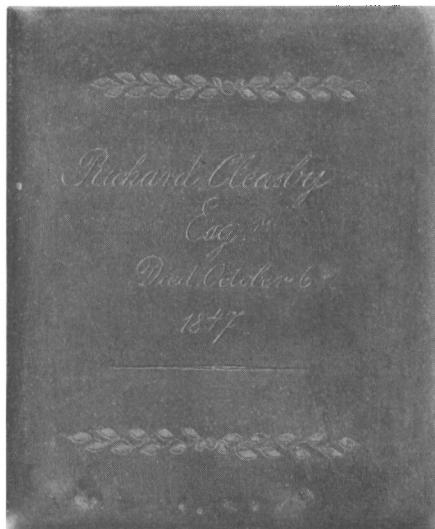

Frederikke Lovise Wilhelmine Müffelmann (d. 1835).
(Nr. 64).

Eleonora Vette, / Kaufmann / deputerter Bürger der Stadt / und erster Kirchenältester an der deutschen St Petri Kirche, / Schlummerte den 15 März 1818 / * * * / Gott ergeben / Segnend die Seinigen, / Sanft hinüber in die bessere Welt. / Matth: 26, 39.

59. Her fandt Han Hvile / den trætte, meget lidende Vandrer / Som med Haabet om en bedre Verden henslumrede / Johan Peter David Wrisberg, / fød d: 17de Jan: 1771, død d: 4 Dec: 1819, / lykkelig i 25 Aars Ægteskab, med / Frue Nicoline Antoinette Wrisberg, fød Seehaus, / I 20 Aar Gouverneur paa Kysten Guinea, / hvor hans Minde staaer blomstrende, / Som Menneskeslægtens Velgører og Kongens Troe Mand. / den stille Fred, der Oplivede hans Bryst, hans Aasyn, / hans

hele Vandel, forlod ham ej i Dødens Stund, thi / han levede og døde med uskad Samvittighed for / Gud og Mennesker. / Familie og Venner velsigne Ham, nævne / den Forklarede under taknemlige, længselsfulde / Taarer, intil Vi sees igien, hvor Haab er Vished. / Fred med den Ædles Støv! / Evighedens Glade Millioner / Svæve Fjernet fra Jordens Lidelser /

Richard Cleasby (d. 1847).
(Nr. 65).

Standser Taarer, tier Klagetoner, / Støvets Qual er ej en Taare værd.

60. Anthon Wilhelm Wilder / Geboren auf Fehmern, den 25 September 1790 / Gestorben in Copenhagen, den 28 Junij 1821.
61. Anna Margaretha Wilder / geboren Rauert / geboren auf Fehmern den 2 November 1791, / gestorben in Copenhagen den 18 November 1821.
62. Nach Gottes unergrundlichen / Rathschlusz / den Hinterlaszenen zu frue / entrafft / ruhet hier / nach einem wohltägigen Leben / die irdische hülle / von / Johann Heinrich Müffelmann / gebohren den 20 Maii 1774 / verheirathet mit / Frederikke Lovise Wilhelmine Wahlmann / den 15 October 1826. / gestorben den 2ten December 1826. — Weisheit 4, 14. / Seine Seele gefället Gott wohl, darum / eilet er mit ihm aus dem bösen Leben.
63. Herunder / hviler Støvet / af / Den redelige og virksomme Mand / Peter Nielsen / Borger og Viinhandler her i Staden, /

som i en Alder af 63 Aar / endte sin jordiske Vandring den 30 Jan: 1833. / — — / Utrættelig Virksomhed skjænkede ham Velstand, / Gavnelyst og Menneskekjærlighed erhvervede ham / Medborgeres Agtelse / Ved Ømhed og Veldaad blev han dyrebar / for sine Efterlevende / der / med Smerttens Taarer over hans Tab / og fulde af inderlig Taknemmelighed satte ham dette / høitfortiente Minde.

64. Frederikke, Lovise, Wilhelmine / Müffelmann født Wahlmann / begyndte Jordlivets Drøm / den 2 Mai 1786 / vakte til det evige Liv / den 22. Jan. 1835 / Et Hjerte fuldt af Kjærlighed / indgik til Kjærlighed / og Gud.
65. Richard Cleasby / Esqr. / Died. October 6de / 1847.

Tillæg.

Efterfølgende Kister staar endnu i Hvælvingen
under Titleys Sarkofag i Kapellet.

66. Her bevares / det forkrænkelige Legem af den i Livet værende / høiædle og velbaarne / Herr *Just Henrich Voltelen* / hans Kongl. Maiestæts Etatsraad / Han var født i Kiøbenhavn / den 18. Mai 1713 / og er død den 31. October 1795 / han indgik Tvende gode Ægteskaber / først den 13 November 1737 med Maria Labes, / som d. 17. Septbr 1763 indgik for ham i Evigheden / dernæst d. 21. Novembr. 1770 med sin efterladte Enke / Frue Abigael Voltelen født Vasmer / der nu med hans efterladte eneste af første Ægteskab avlede Søn / Cancellieraad og Raadmand Just Henrich Voltelen / beklager en kiærlig Ægtemands, og sielden god oprigtig Faders Død / hans ganske Levnet har været en Blanding af mange for / skillige Forandringer / foreenet med Bekymringer, men en lang Tids Erfarenhed / og Guds store alvise og naadige Forsyn / har ved en bestandig Troe til Jesum stedse underlig veiledt ham / og nu tilsidst holpet samt styrket ham at overvinde den sidste Fiende / der vel pludselig, men ei uberedt anfaldt ham / Hans stedse Gud hengivne Siel er da efter at have stridt / den gode Strid, bleven ved Troen paa Jesu Fortieneste oversat / til en lyksalig og bestandig glad Evighed / Hans Valgsprog var / In spe dulcis simæ quietis valedico.
67. Her / Giemmes til Opstandelsens Dag / Legemet af / Høÿædle og Velbaarne / Frue Etats-Raadinde / Abigael Voltelen / født Vassmer / hvis Livets Bahne begyndte d. 9. Decbr. 1731 / Hun / var en oprigtig Guds Dyrkere / en kiæ[r]lig, troe, omhygelig Egtemage / En Indsigs fuld Huus Moder / udi 25

- Aars Egteskab / med sin i Evigheden forud indgangne Mand
 prydede forstand / med Forsigtighed hendes Egteskabs Baand /
 saa at hun var yndet og æret ey alene af ham / der skat-
 tede hende for sit Alt / med tillige oprigtig elsket af den
 Søn, hun stod i Moders Sted / der nu med Veemod be-
 klager hendes Tab hende[s] Samfund / med Gud og Troen
 paa Forsonerens Fortieneste hialp hende at / bære med mage-
 løs Taalmodighed hendes sidste Lidelser, / fuld Overbeviüss-
 ning om at føre Troens Ende herfra / Hendes Haab blev
 kronet ved en med forregaaende Striid / dog sagte Død den
 4 Februarii 1802 / da hun modtog Naade Lønnen og ind-
 gik til de / af hende lenge attraaede ævige Glæder /
 I Gravens Hvile fandt du Roe / da du gik bort Veninde /
 i Dødens Kamp du vandt ved Troe / og ævig blier dit
 Minde / dit Støv o Moder æres skal / saa længe jeg maae
 være / paa Jorden thi mit Sønne Kald / er helliget din Ære.
68. *Feachem Ellis* / born Jun 12th 1842 / died Jun 5th 1843.
 69. *Alice Ellis* / born August 6th 1845 / died September 11th /
 1849.

NOTER.

1. Oval Plade, noget afskallet.
2. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 9. Januar 1731.
3. Oval Plade. — Søn af Vicelandsdommer Knud Ahasverus Becker til Bækkeskov. Begr. i Hvælvingen 16. Maj 1735.
4. Oval Plade. — Begr. 9. April 1736 i det nye Kirkekapel.
5. Oval Plade paa hvis Midte er graveret et Vaaben: Skjoldet delt ved en buet Sølvsparre i blaat og Guld; en adeligkronet firrallet Hjelm med to Sølv Vesselhorn. — Begr. i Hvælvingen 1. Marts 1738. Død af Svind-
sot. Alderen angives i Kirkebogen til 42 Aar.
6. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 15. August 1742. Død af Slag.
7. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 6. December 1743. Død af Slag.
8. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 4. Februar 1746. Død af Bryst-
sygdom.
9. Oval Plade, noget afskallet. — Begr. i Hvælvingen 26. Maj 1746. Død af Brystsygdom. Alderen angives i Kirkebogen til 74 Aar.
10. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 8. Marts 1748. Død af Feber.
11. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 25. Januar 1749. Død »durch einen unglückl. Fall vor dem Schloß.«
12. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 18. Februar 1749. Død af Bryst-
sygdom.
13. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 11. September 1750.
14. Oval Plade med Kandestøbermærke SMS 1739. — Begr. i Hvælvingen 10. Juni 1751. Død af Slag. Alderen angives i Kirkebogen til 57 Aar.
15. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 9. August 1752. Død af Slag.
16. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 12. April 1753. Død af Stensmerter. Alderen angives til 73 Aar.

17. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 10. Februar 1755. Død af Slag. Efternavnet angives fejlagtigt i Kirkebogen som Drossart.
18. Oval Plade. — Begr. i Ligkammeret 5. September 1757. Død af Feber.
19. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 3. Maj 1760.
20. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 24. Juni 1760, 42 Aar. Død af Svindsot.
21. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 16. Januar 1762. Død af Brystsye.
22. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 23. Januar 1762.
23. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 24. Marts 1763.
24. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 30. Juni 1763. Død af Svindsot. Alderen angives i Kirkebogen til 70 Aar.
25. Firkantet Plade. — Begr. i Hvælvingen 4. Juli 1767. Død af Alderdom.
26. Firkantet Plade. — Begr. i Kapellet 31. December 1767, hensat i Hvælvingen 12. Februar 1770. Død af Vattersot.
27. Firkantet Plade. — Begr. i Hvælvingen 27. April 1769. Død af Skørbug.
28. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 31. Marts 1770. Død af Alderdom.
29. Skriftrulle. — Begr. i Hvælvingen 5. Februar 1773. Død af Nervefeber.
30. Firkantet Plade. — Begr. i Hvælvingen 4. November 1774. Død af Apoplexi.
31. Firkantet Plade med svungne Linier. — Begr. i Hvælvingen 24. April 1775. Død af Alderdom.
32. Skriftrulle. — Begr. i Hvælvingen 15. Maj 1777. Død af Inflammation.
33. Skriftrulle. — Begr. i Hvælvingen 7. April 1778. Død af tærende Sygdom.
34. Skriftrulle. — Begr. i Kapellet Nr. 7—8. 16. Juni 1778. Død af Slag.
35. Firkantet Plade med svungne Linier. — Begr. i Hvælvingen 22. Marts 1779. Død af Krampe.
36. Skriftrulle. — Begr. i Ligkammeret 21. Juni 1779. Død af hidsig Feber.
37. Firkantet Plade med meget smuk Indgravering. — Begr. i Hvælvingen 21. Marts 1780. Død af Gigt.
38. Skriftrulle. — Begr. i Hvælvingen 16. April 1782. Død i Barselseng.
39. Oval Plade. — Begr. 16. Oktober 1784 i Hvælvingen. Død af Inflammation.
40. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 10. December 1784. Død af Slag.
41. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 2. Februar 1786. Død af Inflammation.
42. Oval Plade. — Begr. i Kapellet Nr. 7 6. Januar 1787. Død af Nervefeber.
43. Skriftrulle. — Begr. i Hvælvingen 10. April 1787. Død af hidsig Feber.
44. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 14. August 1787. Død af Gigt.
45. Rektangulær Plade. — Begr. i Hvælvingen 16. April 1788. Død af Inflammation.
46. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 20. Febr. 1790. Død af Apoplexi.
47. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 12. Marts 1790. Død af Tæring.
48. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 23. December 1790. Død i Barselseng.
49. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 15. April 1791. Død af Mæslinger.
50. Oval Plade. — Begr. i Kapellet Nr. 7—8 10. December 1791. Død af Alderdom.
51. Plade i Form af en firkantet (omtrent kvadratisk) Pude. — Begr. i Kapellet 7. Juni 1792. Død af Brystsye. Dødsdatoen er ikke angivet i Kirkebogen, og som det ses forglemt paa Pladen.
52. Skriftrulle. — Begr. i Hvælvingen 12. Juli 1792. Død af Tæring.
53. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 15. Oktober 1792. Død af Alderdom.
54. Oval Plade. — Begr. i Hvælvingen 9. April 1799. Død af Alderdom.

55. Skriftrulle. — Begr. i Kirken 25. Februar 1805. Død af Brystsyge.
56. Oval Plade. — Begr. i Kapellet 6. Oktober 1805. Død af Astma.
57. Oval Plade. — Begr. i Kapellet 15. Marts 1811. Død af Alderdom.
58. Oval Plade. — Begr. i Kapellet Nr. 6 21. Marts 1818. Død af Nerve-sygdom.
59. Skriftrulle med Rosetter i Hjørnerne. — Begr. 8. December 1819 i Ka-pellet. Død af Gigt.
60. Skriftrulle. — Begr. 2. Juli 1821 i Kapellet. Død af Nervefeber.
61. Skriftrulle med Rosetter i Hjørnerne. — Begr. 23. November 1821 i Kapellet Nr. 139. Død i Barselseng.
62. Skriftrulle med Rosetter i Hjørnerne. — Pakhusforvalter. Begr. 7. De-cember 1826 i Kapellet Nr. 87. Død af hidsig Feber.
63. Skriftrulle med Rosetter i Hjørnerne. — Begr. i Kapellet 5. Februar 1833. Død af Tyfus.
64. Skriftrulle med Rosetter i Hjørnerne. — Begr. i Kapellet 29. Januar 1835. Død af Brystkrampe. Jfr. om hendes Død H. Topsøe-Jensen i Festskrift til Niels Møller, 1939, S. 163 og Note 17.
65. Firkantet Plade med smuk Indgraving. — Den bekendte engelske Filo-log. Siges i Kirkebogen at være fra London, Partikulier, boende St. Kon-gensgade 40. Død paa Frederiks Hospital af Tyfus. Begr. i Kapellet 14. Oktober 1847. Cleasby's Kiste er for lettere at kunne findes ned-sat i Jorden i Retningen Øst-Vest og ikke helt tæt ved de øvrige Kister, der er nedsat Nord-Syd. Stenen, der afmærker Stedet, er opsat i Au-gust 1937.
66. Rektangulær Plade. — Blev 10. November 1795 begravet i Nikolaj Kir-kes Søndre Kapel Nr. 11, men førtes 15. Februar 1801 til Petri Kirke. Død af Alderdom.
67. Oval Plade. — Begr. i Kapellet Nr. 2 11. Februar 1802. Død af Nerve-feber.
- 68 og 69. Børn af Præsten R. S. Ellis ved den engelske Legation. Sønnen død paa Taffelbai ved Strandvejen af Lungebetændelse og begr. 12. Juni 1843; Datteren død paa Store Tuborg af Difteritis og begr. 17. Sep-tember 1849.
-